81 (6

...ed ygeer ailee garna baina.

1932 onii Apreeli 6 eder

№ 82 (635)

eder byri garna.

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M mosiin komiteed ba B-M. rispyybl. tөbiin gyicedkeke komiteed ...

Dugaar nezcedіin yne 5 mөngө.

Zakika yne: sara byriiin 1 tөkөrig Gadaada ulasta bol 1 tөk. 50 mөngө

AADRIS: Верхнеудинск Центросоюзная 26.

...omo ba zize maluudiigi baalaltiin josoor kamtalsan tukai

(BK(b) Namiin tөbkomiteediin togtool.)

...oskvaa 1 (T). mal kamtalka ja-...aliigi baalaltiin josoor kamtalsan ...i BK(b) N-iin tөb komiteediin ...2 onii maartiin 26 nii togtool).

...eden olon rajoonuudta kolkoo-...dta tomo ba zize maluudiigi kam-...a jabadaliigi ynekeeree baalaltiin ...oor bodo deere jabuulsan uçar ...a tula, ene bolbol, namiin tөb ...iteediin keden udaa egtөsen zaa-... ba kөdөө azaliin arteeliin dyri-...i keterkeigeer kazailgasan baina.

...K(b) Namiin T K - diin temde-...eni, kolkoosuudta maluudiigi ...altiin josoor kamtaruulka jabadal ..., imagta kolkoosiin daisadiin yi-...e kereg mөn baika josotoi.

...aliigi baalaltiin josoor kamtalka ...dal tukai B K (b) Namiin tөb ...iteediin tailabarilkani, jөrө kol-...osuudiin tomo ba zize maluudiigi ...altiin josoor kamtalka jabadal bolbol, jaabaçi namiin bodolgotoi zokildoko ygii ton karça sedelge mөn. Namiin zorilgo bol, kolkoosçon bygedede yker, zize mal ba şubuun baika uçartai baina. Kolkosuudiin feermiigi ergedkөn saizaruulka jabadal bolbol, narai maluudiigi eskөzө ba sain yylterte maluudiigi kudaldan abça saizaruulka josoţoi baika juma.

B K (b) Namiin T. K - doos byke namiin zөblөliin ba kolkoosiin emkinyydte duradkakadaa:

1. Kolkoosçonii tomo ba zize maluudiigi baalaltiin josoor kamţalka sedelgiigi butacokin namiin T K - diin zaabariiigi kazailgagça gemţeniigi namaas kөөkө josotoi.

2. Yker ba zize mal ygii kolkoosçanda narai maliigi kudaldan abça eskөkiin tula tuslamza egөkө jabadaliigi emkidkeke keregtei.

BK(b) N-iin TK.

Modobeledkeliin ştyyrmiin negen sara.

Arban konogto araikan 10%-iin kubilalta kiigdebe

...odobeledkeliin kurdabçalalgada eris kubilalta kiigdee өdii baina.

Modobeledkeliin negedeki kvartaa-...n tөsөbiigi cokidosotoigoor gyiced-...ke ba ilyybçelen gyicedkeke ştyyr-...in negen sara sonoskogdosoor ...kas sara şakuu bolbo. Ene 15 өdө-...n kugacaada modobeledkelde ba ...do çirelgede urid (Kabaanii, Bai-...liin ba D. Ydiin geke metiin ra-...onguudta) yzegdeze baigaa osoldol ...saldaluudiigi usadkaka kereg̡te co-...osotoi eris kubilalţa kiigdeze ...ee bolko ilaltanuud kiigdee ygii ...ina. Gebeçi buriaadiin modonii ...estiin (B. M. T.) şugamaar jabuu-...gdaza baigaa modobeledkeliin talaar ...rim aimaguudta (D—Yde, Kori, ...—Şiber g. m.) debzeltiin kubilalta ...igdesen şuu.

Maartiin 31-өdөriin medeeger ...M. T-iin şugamaar jabuulagdaza ...igaa modobeledkeliin modo oto-...lgo 90,3%, modo çireigeni 82,0% ...icedkebe. Basa, buriaadiin gariin ...ledberiiin kolboonii şugamaar ja-...ulagdaza baigaa modobeledkeliin ...odo otololgoni 34,0%, modo çirel-...eni 26,5% gyicedkezei.

Tailbari. Maartiin 25-nii medeegeer ...riaadiin gar yiledberiiin kolboogiin ...gamaar jabuulagdaza baigaa modo-...eledkeliin modo otololgiin tөsөb ...,6%, çirelgiin ţөsөb 43,6% gyiced-...egdesen baibaçi, syyliin medeegeer ...yicedkesenii kubi jike dooşoo orson ...aina. Uçarani, uridaki medee bol ...duutui baisan ba 2) Kiaagtiin aima-...iin oi modonii aza yiledberiiigi ...kileke gazar bol şine medee ne-...eze egesөn ygii baina.

Ene ştyyrmiin sara dotor, modo-...eledkeliin froontodo tokiooldoson ...oldol tasaldaluudiini daiçalan usad-...za, tuiliin jike ulas tөriin ba aza ...uin udka çanartai ene kampaaniii-... cag bolzortoni gyicedkeze namiin ...altiigi bejelyylze ese çadasanii şal-...gaan bol juu bii gebel modobeled-...eliin gazaruuddaki nam ebleliin ...nki yyryyd ba ţөbөөs garsan ştyyr-...iin brigaadanuudaas nөkөr Staalinii ...zaabariiigi өdөr byriiin kөdөlmөri-... bejelyylen bolşoviig kurdabçalgiin ...giigi kereglөze kocoron kozomdozo ...basan beledkeliin gazar ba brigaa-...anuudiigi socaliis byksiirte abça ...daa ygii jabadal mөn geze toboil-...on ţemdegleke keregtei. Basa mo-...obeledkeliin kөdөlmөridө socaliis ...rildaaniigi delgeryylen jabuulagdaa ...gii baisan. Yligerlebel Deede—Ydiin ...joonii modobeledkelde jabasan kө-...ӫlmөriçөnii brigaadanuudaas arai ...eze zurgaani (84 kyn) socaliis urildaada kabaadasan baina gebeçi, brigaadanuudiin socaliis urildaanii amar jabaza baisanii ţukai ilerkeij baina şuu.

Ene baidal bol nam, ebleliin emki baiguulganuudiin modobeledkeliin kөdөlmөriiigi muukai oportuniis josoor yzeze modobeledkeliin gazarta niitiin kөdөlmөriiigi ogto jabuulaa ygiigi gereçelne.

Iimees modobeledkeliin gazardaki nam ba yiledberiçenii ebleliin emki baiguulganuud bolbol kөdөlmөriөө tuiliin tyrgen şinedken baiguulza niitiin kөdөlmөriiigi kөdөlmөriçөn olon tөmenii dunda delgerengii tabika jabadaliigi erkilze modobeledkeliin usaldal tasaldaluudiigi darui usadkaka ujalgatai baina.

Modobeledkeliin medee

otolgo	Maarta	çirelge
82,2 %	20-do	71,6 %
86,0 %	25-do	76,3 %
90,3 %	31-de	82,0 %

Bur. Mod. treestiin talaar jabuulagdaza bykii modo beledkeliin maarta 31-nii medee.

№ №	Aimaguudiin nere	otololgoni % %	şirelgeni % %
1	Deede-Ydiin . .	84,4	68,2
2	Koriiin	140,1	151,0
3	Selengiin . . .	96,0	88,5
4	Mukar-Şiberiin .	87,4	97,0
5	Kiaagtiin . . .	103,2	98,7
6	Baigaliin	49,4	24,0
7	Kabaanii	25,8	15,2
	Kamta . . .	90,3	82,0

Tөsөbөө araikan 40% gyicedkebe.

...Kori. Dunda kudanii somonii mo-...obeledkeliin jabuulga jikeken sula ...bana.

...Gebel fibraali sarada tөsөbөө araikan 40% gyicedkebe, enyynii şaltagaani somonii soveediin zygees josotoi kөdөlmөri jabuulagdana ygii baina darui kurdabçalaka ton çukala.

Gakai teeşe niuuraraa kandaka

Tezeel kooliin beki suuri baiguulka

Kolbooto ulasiin aradiin komisaarnariin zөblөliin togtool bol, odoo zilde gakain syregiigi 35% aas dooşo bişe oloşoruulka gebe. Gakain too tologoigi tavaariin feermenyydiin kolkoosuudta kojor daki oloşoruulka ba gakain sovkoosuudta 3 dakin oloşoruulka.

Tezeel kooliin tulguuri baiguulka tukai namiin ba zasagiin gazariin togtooliigi tyrgen kycendeni oruulka josotoi.

Enyyn tukai aradiin komisaarnariin togtool dotor: 1932 ondo gakain sovkoos ba kolkoosiin urida gakain syregte kereglegdeke gyiced kool tezeeliin bata tulguuri baiguulka gesen gol zorilgo baiba.

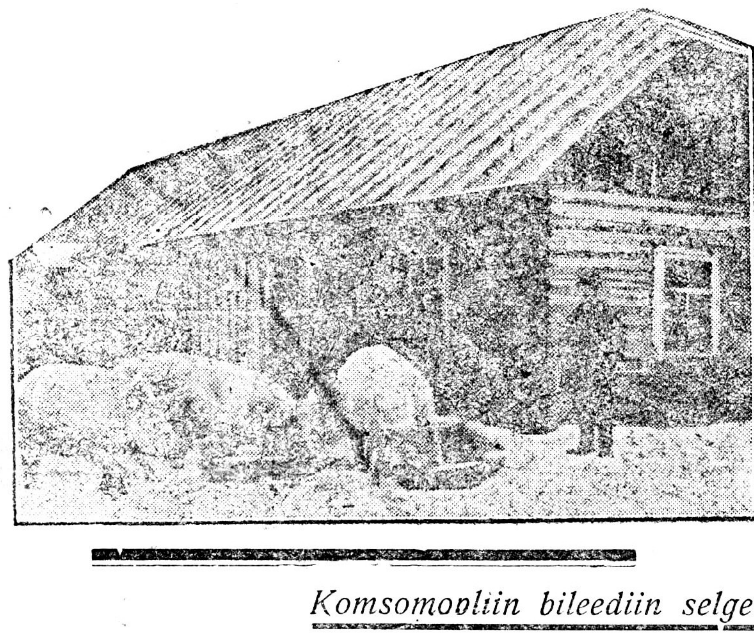
Keden olon Kөdөө biçegçediin biçegyydees bolbol, nileed olon kolkoosuudaas ene togtooliigi bodoto baidal deere gyicedkeze baisaniigi ilerkeilene. Kolkoosiin pravleenuud bolbol gakain feermiigi zokiko kooloor kangaka ba mөn kolkoosiin geşyydiin kamtiin kooloos yldesen yldeece zergiigi cugluulan, kabariin yjede tusagaar gazar tasalan olgozo eldeb tezeel kooliin өbөsө bolon tөmөslig kool tarika josotoi.

Ene mete urigşaa jabakiin kamta koino kozomdozo jabasan kolkoosuud olon baina, zişeeni. Zarim kolkoosuudta tezeeliin kool beledkeke jabadal ogto ygii, tezeel kooliin kubaari (noormo) ygii, kooloni bol gaşalka yzeke bolon tusagaar kooliin tebşe ygii, gakain kyl dooguur geşkeg deze baidag baina. Ene meteer baibal kolkoosuudiin ba sovkoosuudiin tavaariin feermenyydte gakain syreg oloşoruulka jabadal gyicedkegdeze çadaa ygii.

Tezeeliin kooliigi saizarnulaka jabadal bol: kooliin risyyrciigi gamnan kimagadaka, tezeel kooliin medee abka keregtei. Enyyntei kamta kooliigi noormoor kubaarilan maluudaa nasaarini ilgaad өdөr byri өkө kooloo cegneke.

Kool tezeeliin probleeme baiguulkada ton gol zorilgo bol kooliigi koroogçodtoi ba ezegyi jabadaltai kair nair ygii temeceke josotoi.

Bykii namiin yyr ba kolkoosuudiin niite arad bol tezeel kooliigi baiguulka jabadalda erçemtei temeceke josotoi.

Komsomooliin bileediin selgelte

Komsmooliin bileediigi selgeke kampaaniiigi daiçalakii josoor jabuulka.

Komsomool zaluuçuudiin kizaariin komiteed ba moziin komiteediin şiidkeberiiin josoor buriaad ulas dotoroo komsomooliin bileediigi selgeke jabadal Apreeliiin 3 - as Main 15 kyrtel jabuulagdaka bolzoi.

Odoo bideneriin zorilgo bolbol, bileed selgeke kampaniiin beledkeliigi erkim sainaar jabuulaza, namiin zygees mal azaliigi socaliis josoor debzyylke tukai şiidkeberinyydiigi bejelyylen gyicedkekiin tөlөө şuud temeceke, kolkosuudiigi azakui ba emkidkelgiin talaar bekizyylke, tarilgada beledkeke, ilangajaa yrisenii zasa baiguulka, maşiina zebseg zasaka ba nөk. Staalinii 6 zaabariiigi bejelyylen gyicedkekiin ţөlөө daiçalakii josoor temeceke kamagiin çukala zorilga baina.

Komsomoliin bileediigi selgeke jabadal bolbol, komsomoolçuudiin angiiin daiçalakii çadabariiigi ulam çangadkan, komsomolçuudiin angiiin seremziigi ulam kurcadkaza, leeninii namiin zinkeni şugamiigi toiruulan bata beki zagsaaza, angiiin daisad niudargaçuud, lama, nojod ba tedeni aagintanuud baruun „zyynii“ oportuniistan, edenariigi ajadan dagaldagçadtai kair nair ygii eris ţemeceke temeceliigi ulam kurcaar jabuulka josotoi.

Odoo komsomooliin bileed selgeke kampaaniiin tuliin çukala ulas tөriin udka çanartaigi cegneke ygii zigşyyritei buzagai emkinyyd (Aga, D - yde, Kiaagta ba bişe) gazaruud baina. Mөn Bookonii aimagiin komsomooliin komiteid bol, bileed selgeke jabadaliigi komsomooliin zergiigi şuud ceberleke udkatai kampaani geze oilgoson aikabtar zigşyyritei ulas tөriin sokorlig jabadaliigi gargasan baina.

Gadna bileed selgeke jabadalda jamarçi beledkel ygii, kubkai kooson jabaza baisan kotiin yvryydiigi kelebel mikanliid, modonii zavood, mongol rabpaag edener juuçi kiisen ygii „өөrөө byteke“ jabadaliigi kyleeze suusan baina.

Tiin ene metiin buzagai sulaar beledkeliin kөdөlmөriigi jabuulza baisan emkinyyd nileed baika tula edeende josotoi kemzee abça, komsomooliin bileediigi selgeke jabadalda kamag kyçee elsyylze, komsomool bygede өөsөdiingөө yiledberi sangiin tөsөbiigi 100 kubi gyicedkeke ba Maarks - leeninii tioorioor bejee zebsegleke jabadal bolon bykii nam ba zasagiin şiidkeberi togtooliigi cag tukaidani şuud bejelyylen gyicedkekiin tөlөө ujalgaa egçө, şine bileed abkadaa şine şine ilaltanuudiigi tuillakaar aikabtar jike zorilgonuudiigi bejedee daaza abaad gabşagaiçalan oroko josotoi.

Komsomool Nima.

Mergezesen kөdөlmөriçөnde baira barika tukai

SSSR-iin aradiin komisaarnariin zөblөliin ba BK(b) Namiin tөbkomiteediin togtool

S S S R - iin aradiin komisaarnariin zөblөl ba B K (B) Namiin tөb komiteediin togtoosoni:

I. Koto gazaruudiin baira barilgiigi deeşelyylke tukai jabuulagdasan ba jabuulagdaza bykii kemzeenyyd deere nemeseni, tөb gazaruudta baiguulagdaza bykii bairiin barilga ba şine baiguulalganuudaas gadana, mergezesen kөdөlmөriçөn - erdemten inzeneeryyd, teeknigyyd, namtai ba nam ygiiçi bol, S S S R - iin yiledberiiin oronuud, surguulinuud ba alban gazaruudţa kөdөlmөrilөzө baigçadiin ger bairiin baidaliigi tyrgen cagaa saizaruulkiin tula, kojor ziliin bolzor dotoroo 1932 onii kabaraas ekileed, kamta 11500 bairatai 102 geryydiigi barika gebe.

II. Ene barilganuudiigi baiguulka kotonuudiigi dooro biçekede: ger byride 300 bairatai 10 geryydiigi—Moskvaa, Leeningraad, Kaarikov, Staalingraaduudta barina. Ger byriiin 100 bairatai geryydiigi—Artemoovskodo-- 1 ger, Vakuuda— 3, Vladivostoogto— 1, Voroneezede—3, Dnepropitroovsk ba Ivanoovo—vozniseenskede 2—2 geryydiigi barika ba Kazaane, Kaamenskede—1—1 geryyd, Kiijevte—3, Miinsk ba Niiznemde—2—2 geryyd, Noovo— şibiirsk, Odeessodo—1—1, Rostoovo, Samaara, Svirdloovskede —3—3, Smoolinsk, Staalindo—1—1, Taşkentede—2, Tifliis, Yfaada—1—1, Kaarikovto—3, (enyynii negeni bol, kөdөө gazar barigdaka ba ger byriiin 50 bairatai baika). Alm a—Ata, Arkaangilsk, Vriaansk, DEEDE—YDE, Viteebsk, Gomeeli, Gorloovsk, Grooznom, Debaalcebte—1—1 geryyd, IRKYYDE—2, Kaliininsk, Kan aavine,

Kostroom, Lygaansk, Makeejevk Makaç—Kalei, Moolotov, Oomsk, Ordzonikiidze, Peermi Petrozavoodsk, Semipalaatinsk, Semfiropooli, Sor--moovo, Çerrdzye, Çite, Şyja, Englise, Jakuutsk, Jaraslaavli edegeer kotonuudţa 1—1 geryyd barigdaka baina.

III. Ene gernyydiin nege bairani 3—4 tasaguudtai baika ba, (eldeb kereglegdeke 47 noos 65 dөrbөlzөn meetr talmaitai baika), mөn baira byken kool kiike ba ugaalgiin tasaguudtai baika josotoi.

IV. Ene geryydiin barilgiin gargaşa ba ţyynii çukala keregselyydeni S S- S R—iin aradiin komisaarnariin zөblөlөөs kangagdaka baina.

V. Tus togtooliin II zyilde durasagdasan kotiin zөblөliin priizidiyym bolbol, tyrgen cagaa uul geriigi barika gazariini tasalza egөkө ba barilgiin kөdөlmөridө erkebişe beledkeke josotoi geze daalgaba.

VI. S S S R—iin ulasiin tөsөblөkө komiisa bol, tus geriin barilgada 1932 onii barilgiin keregseliin Foondoos somolozo, mөn 1932 ondo kereglegdeke barilgiin keregselyydiigi baicaan yzeke josotoi.

VII. Kolbooto respyybligyydiin aradiin komisaarnariin zөblөl ba Komunaalino azaliin narkomaaduud bol tus geriin barigdaka kotiin zөblөlyydtei kamtaran nege sariin bolzor dotor, uul barilgiin keregseliin yne, kөdөlmөriiin kyçiigi nutagiin erke baidal deere taaruulan karaa zo--kioozo tyyniigee S S S R—iin ulasiin tөsөblөkө komiisa ba finaansiin narkoomdo kyrgeke josotoi.

VIII. S S S R—iin Finansiin narkomaadaas ene barilgiin karaagi 10 konogiin bolzor dotor yzeze, tus geryydiin barilgada byke kolbooto ulasiin zөөriөөs gargagdaka mөngөnii bolzoriigi sanaaçalkiigi daalgazai.

S S S R—iin aradiin komisaarnariin zөblөliin tyryylegçe Moolotov.

B K (b) Namiin tөb komiteediin

Sekretaar Staalin.

Aroşeited Preesiin tөlөөlөgçө Riçardsoonii biçegte

Nөk. Staalinii kariuu

Moskvaa, 4 (T). Assoşiettedi preesse gedegiiin tөlөөlөgçө Riçardsoonii biçegte nөk. Staalinaas egsөn kariuu.

Assoşieteed prees geze Moskvaada baigaa Ameerigiin ageenstviin tobçoogi erkilegçe Riçardsoon bolbol nөk. Staalinda iime biçeg biçesen. 1932 onii maartiin 25 . edөr. Ziinkeni sekretaar Staalinda. Nojon aa, Beerlinii dotoriin өbөçөnii mergezeltei aldarta argaçan bol өmçelelge kiikiin tula Moskvaa duudagdaba geze gadaadiinkid tunkaglagdaba Assoşieted preess bol ene medeegiin keçeneen ynen, kudaliigi tanaas bujuu tanii zygees tomilogdoson kynees lablan medebөl bajaska baina.

Tanai medeseer, ene mete çimeenyyd bol keterkeigeeri kөөryylegdeze aimşagtai çimeenyyd bolgogdon maşa tyrgen taradag şuu.

Tanii, eeriin bejeer yynii tukai kelesen yge bol ene çimeenyydiigi eris şuud todorkoilon unagaza çadana. Tanigi ynen sedkelees kyndelegçe Riçardsoon.

Ene biçegtee Riçarsoonii absan kariuu. „Nojon Riçardsoondo. Nadiin өbөdөsenii tukai kudal çimeenyyd bol byrziitenii keblelees anka tyryyn taraagdaba. Ede bol byri jike muugiçi kysee ygii bol, labtai nadiin udaan ba jikeer өbөdkiigi kyseke kynyyd mөn bololtoi. Magad ene syrkei taaramzatai jabadal bişe bolboçi, ene nojodiigi bajasuulka zyilyyd nadada ygii şuu. Nadiin bejiigi өbөdөsөi geze tedenii kedii kysebeçi ynen kereg yneneeree baidag tula nadiin beje gyiced elyyr baina“.

Staalin.

BK (b) Namiin Buriaad Mongol moziin komiteediin kedelmeri tukai

Mozkomiin sekretaar nək. M. N. Jirbaanoviin iledkel sonosço

BK (в) Namiin moziin IX dygeer konfereenciin вatalsan

TOGTOOL

Yrgelzelel, ek. 80, 81

1932 ondo byrimesən bejelyylen təgəskəkə. Doloon ziliin surguulida surgaka jabadaliin kocorço baisanii uçaraas konfereence bol ekin surguuli təgəskəgçədiin 80% 1933 ondo kamtiin azalta zaluuçuudiin surguulinuudta bagtaan oruulka, 1933—34 ondo doloon ziliin surguulida bygediigi ujalgalan surgaka jabadaliigi respyyblig dotoroo bejelyylen gyicedkeke bodomzotoi çukala jabuulganuudiigi kiikiigi Moziin komiteedte daalgana.

c) Aimaguud, somonuud ba toskonuudta brigaadanuudiigi emkidkeke ba ilgeke, kozomdozo kocorço jabasan aimaguud, somonuud ba toskonuudta tyryyn jabagçadiin zygees niitiin bygsiir emkidkeke, sojoliin doltolgo, socaliis urildaa ba gabşagailalgiigi ərgənəər emkidkeke zamaar yseg biçegiigi medeke ygii jabadaliigi usadkaka froontodoki osoldol tasaldaluudiigi zailuulkiin tula jaaraltai kemzeenyydiigi abçalkilkiigi BK(b) Namiin Moziin Komiteed ba aimagiin komiteeduudiigi ujalgalna. Respyyblig dotoroo yseg biçeg medeke ygiigi ba baga medeke jabadaliigi usadkakiin kurdabçalgiigi eris şuud çangadkaka zorilgoor ene ziliin main 15-aas zunii niitiin sojoliin dobtolgiigi tunkaglan jabuulza ene dobtolgodo kədəlmərіçən, kamtiin azaltan ba ygiitei dunda çadaltan olon təməniigi ərgənəər elsyylke ba byke yiledberiçenii eblel, komsomool, koperatiiv, aza akui ba niitiin sain duranii emki baiguulganuudiigi orolsuulka keregtei.

ç) Unşalgiin geryydiin kədəlməriiigi kangalta ygii deere olzo konfereence bol byke niitiin ulas təriin gegeereliin kədəlməriiigi saizaruulan tabiza, şazaniigi esergyyceke surtal nebteryylke jabadaliigi çangadkakiigi BK(b) Namiin Moziin Komiteed ba Aimagiin komiteedyydta daalgana.

d) Niitiin teeknigiin surtal nebteryylke jabadal bol respyyblig dotor kangalta ygiigeer jabuulagdana geze yzeed, teeknigiin surguuli ba teeknigte eçeneer suralcaka jabadaliigi ton ərgənəər delgeryylen jabuulka kemzee abkiigi konfereence bol Moziin Komiteedte daalgana.

e) Baruun aimaguudiin azalçan buriaaduudiin kelenii sojoliigi debzyylke tukai Moziin Komiteediin togtooliigi saişaaza, enyynii tukai jabuulka jabuulganuudiigi kyçezyylkiigi tus konfereencees Moziin Komiteedte duradkana.

f) Çukala kereglegdeke kogşol zəəriiin tulguuriiigi olguulan yndesenii teaatar ba kəgzəmiigi baiguulkiin tukai jabuulka kədəlməriiigi çangadkakiigi tus konfereencees Moziin Komiteedte daalgana.

10) Namiin togtooluudiin gyicedkeliigi cag yrgelze şalgabarilan baika jabadaliigi baiguulza, namiin idebkiteniigi albanda debzyylke ba kymyyzyylke kədəlməriiigi çangadkaza, namiin kedelmeriiin goliigi ceekyyd, brigaadanuud ba kesegyydte şilzyylen oruulka, yiledberiiin oronuud, sovkoosuud, maşiina traagtariin staancanuud ba kolkoosuudtaki namiin yyryydiin kədəlməriiigi nigta ba kurdan bolgon kyçezeryylke zamaar namiin kedelməriiigi şinedken baiguulka jabadaliigi eris şuud təgəskəkiigi konfereence bol Moziin Komiteed ba aimagiin Komiteedyydiigi ujalgalna. Aimagiin komiteedyyd, namiin yyryyd yiledberiiin oronuud, maşiina traagtariin staancanuud, sovkoosuud ba kolkoosuudiin namiin kədəlməriiigi şinedken baiguulza baisanii tukai iledkelyydiigi cag cagta sonosozo baikiigi BK(b) Namiin Moziin Komiteedte duradkaka.

11. Kədəlmerіçən, kələsənçən, ygii teiner ba gabşagai kamtiin azaltaniigi namda elsyylen oruulka kədəlməriigi çangadkaka ba yiledbeeride kədəlmerilzə baigaa kədəlmərіçən bol 50%-aas esəən bişe baika bolgon namiin emki baiguulgiin geşyydiin çadal zəəriiin baidaliigi tegşedken saizaruulka keregiigi zasaza tabikiigi Moziin Komiteed, Kotiin Komiteed ba aimagiin komiteedyydte duradkaka. Namda elsyylke keregte yzegdeze baigaa zəndəə byteke jabadalda oportuniis josoor naidaka ba kampaaniiin josoor kədəlməriiigi jabuulka josonuudiigi eris şuud usadkakiigi konfereence bol byke aimagiin komiteedyydiigi ujalgalna. Erkim sain gabşagai komsomoolçuud ba idebkitei kədəlmerіçən, kamtiin azaltan ba kələsənçən ekeneryydiigi namda abka jabadalda tuskai sanal tabika.

12. Namiin surguuliiin yzel surtaliin çanariigi eris şuud deeşelyylze, teooriiigi bodoto keregtei zəbəər kolbozo, namiin geşyyd, kədəlmərіçən, kamtiin azaltan ba ilangajaa idebkiteniigi Maarksa-Leeninii surtalaar kymyyzyylke keregiigi ərgənəər delgeryylen jabuulka. Troockiiin ba alibaa busa kontrabaandanuudiigi eris şuud ileryylke ba nək. Staalinii biçegiigi yndese bolgozo, əməki liberaliismatai kair nair ygii temeceleer temecekiigi konfereence bol çukala deere toolno. BK(b) Namiin tyykiigi suralcaka jabadal ba basa surtal nebteryylke kaadranuudiigi beledkeke da selben beledkeke jabadalda tuskai sanal tabika.

13. Zəbləltə ulasiin kudaldaagi delgeryylen jabuulka, əəsədəə beledkel kiike jabadaliigi emkidkeke bai kədəlmərіçəndə ed kereglel olgoko jabadaliigi saizaruulka tukai BK(b) Namiin Təb Komiteed, Kizagaariin Komiteediin zaabarinuud ba ene asuudaliin tukai urid Moziin Komiteedees gargasan togtooluudiigi ton bogonikon bolzor dotor byrin bejelyylkiin tələə temeceke temeceliigi eris şuud çangadkakiigi konfereence bol BK(b) Namiin Moziin Komiteed ba aimagiin Komiteedyydte daalgana.

14. Namiin gol şugam ba Leeninii yndesenii bodolgiigi bejelyylegçed bolko zəbləlyydiin yyrgiigi koişodoo ərniyylke jabadaliigi byke namiin emki baiguulga, Moziin Komiteed ba aimagiin komiteedyydiin daiçalkii çanartai zorilgo bolgon konfereecees tabina.

a) Zəbləliin kədəlməriiigi ojooroos oroi kyrtele şinedken baiguulka jabadal bolbol socaliis baiguulaltiin nigta zorilgonuud, mal əskəbəriin probleemiigi şiidkeberilke, aza akuin ba ulas təriin kampaaninuudiigi byteemzeteigeer jabuulka, kolkoosuudiigi emkidkelge ba aza akuin talaar bekizyylke, sovkoosiin baiguulaltiigi delgeryylke, bolşoviigiin gurbadugaar tarilgiin prograamiigi byteemzeteigeer gyicedkekiin tələə temeceke, aza yiledberi ba traansportiin kədəlməriiigi saizaruulka jabadaluud tiişe zəbləlyydiigi ergiyylen niuuraarani kanduulka temdeg doro jabuulagdaka josotoi.

b) Zəbləliin kədəlməriiigi nigta, kurdan bolgoko ba koişodoo kədəlmərіçən, kamtiin azaltan ba azalçan olon təməniigi ərgənəər elsyylen keltesyydiin bədəlməriiigi sergeen saizaruulka.

c) Tyryylen jabasan kədəlmərіçən, kamtiin azaltan ba gabşagaiçuudiigi zəbləliin kədəlmeridə debzyylen oruulza, angiiin talaar ese zokiko ba oportuniis etegeedees zəbləliin sisteemiigi eris şuud ceberleze zəbləliin əəsədiingəə songogçodiin əmənə cag cagta algasal ygii toocon iledkel kiize baika jabadiigi togtoon baiguulka.

ç) Ygiiteiner, kələsənçən ba ulaan partizaanii dunda jabuulka kədəlməriiigi oportuniis josoor keregseeke ygii jabadaliigi eris şuud tasalka. Ygeiteineriin bələgyydiin kədəlməriigi sergeen saizaruulza, ulaan partizaanuudiin dunda kədəlməriiigi tasaralta ygiigeer jabuulka.

d) Koito rajoonuudiin kyn zondo mediciiniin tusalamza kyrgeke jabadaliigi zəbəər baiguulka jabadalda tuskai sanal tabiza koito rajoonuudiin ediin zasag ba sojoliin kəgzəltə tiişe eris şuud niuuraaraa kandaka ba alas koito gazariin zəbləlyydiin kədəlməriiigi saizaruulka.

15. Aradiin aza akuin təsəbiigi byteemzeteigeer gyicedkeke jabadal bolbol orolgo zaralgiigi gyicedkesenii ba zəəriigi tatan elsyylke təsəbiigi gyicedkesenii kirees boldog geze toolzo, zəəriigi tatan elsyylke kereg ba məngən sangiin təsəbiigi gyicedkeke jabadaliigi oportuniis josoor keregseeke ygii jabadaltai temeceke kair nair ygii temeceliigi eris şuud delgerengiigeer jabuulza məngən sangiin təsəbiigi gyicedkeke zorilgiigi, məngən sangiin zuramsakilga, aza akuin toocooto josiigi nebteryylke ba təgərigəər kinaka jabadaliigi katuugaar bejelyylkiin tələə temeceke temeceliigi sanal bodoliin təbtə tabikiigi konfereence bol Moziin Komiteedte duradkana.

16. Kaadranuudiin əsəltiin socaliis baiguulaltiin kurdabçalalaas kocorço baisan tula zyyn aimagiin buriaaduud ba şimeeşeg tariaaçanaas niitiin mergezelte kaadranuudiigi beledkeke jabadalda tuskai sanal tabiza, ilangajaa kədəənii aza akui ba yndesen sojoliin baiguulaltada keregtei kaadranuudiigi beledkeke jabadaliigi tyrgedkekiigi konfereence duradkana. Kaadranuudiigi beledkeke tukai tomilogdoson tyr surguulinuudiigi 100% gyicedken bejelyylkiigi Moziin Komiteedte duradkaka.

17. Yiledberiçenii eblelyydiin kədəlməriiigi udaridaka udaridalgiigi kyçezyylkiigi, yiledberi sangiin təsəbyydiigi gyicedkeke, ilyy gyicedkesen ba basa kədəlmərіçənii aza amidaraliin baidaliigi saizaruulkiin keşyyrge bolko nək. Staalinii tyyketе 6 zaabariiigi bejelyylke keregte yiledberiçenii eblelyydiin emkidkelgiin yyrgenyydiigi deeşelyylke kədəlməriiigi şinedken baiguulka jabadaliigi kangakiigi konfereence bol Moziin Komiteed ba aimagiin komiteedyydte duradkana.

18. Ekeneriin dunda jabuulagdaza baigaa kədəlməriiigi dutamag deere toolzo, ekeneriin dunda jabuulka kədəlməriiigi oportuniis josoor keregceeke ygii jabadaluudiin namiin emki baiguulgiin tus salbarinuudta biigi temdegleze konfereencees duradkakani.

a) Ekeneriin dunda jabuulka kədəlməri bol namiin kədəlməriiin salaşa ygii ba tuiliin çukala kubini mən geze toolzo kədəlmərіçən, kamtiin azaltan, ygiitei ba dunda çadaltai ekeneriin (ilangajaa şimeeçeg ba zyyn aimaguudiin ekeneriin) dunda jabuulka kədəlməriiigi əəsədiingəə sanal bodoliin təbtə tabikiigi Moziin Komiteed ba aimagiin komiteedyydte duradkaka.

b) Ekener tələələgçədiin cuglaanuudiin kədəlmeridə byke azalçan ekener olon təməniigi elsyylen ekener tələələgçədiin cuglaanuudiin kədəlməriiigi sergeen saizaruulka kemzeenyydiigi bodoto kereg deere jabuulka ba ulas təriin kymyyzeliin kədəlməriiigi tasaralta ygii jabuulza, yiledberiiin oron, sovkoos ba kolkoosuudta keregtei mergezeltei ekener kaadranuudiigi beledkeze, ekeneriin dunda jabuulagdaka kədəlməriiigi udaridaka namiin udaridalgiigi zuramçalan ərniyylen saizaruulka.

c) Erkim sain kədəlmərіçən, kamtiin azaltan, kələsənçən ekeneriigi zəbləliin ba aza akuin emki baiguulganuudiin udaridagça tuşaaluudta oruulan albanda debşyylke jabadalda tuskai sanal tabikiigi Moziin Komiteed, respyybligiin ba aimagiin emki baiguulganuudta duradkaka.

19. Komsomooliin kədəlmeridə nileed byteemzenyyd garsaniigi temdegleketei kamta komsomool bolbol mal əskəbəri tiişe niuuraaraa kandaa ədii ba komsomooliigi namaas udaridaka udaridalga bol dutamag baina geze konfereence toolno. Konfereencees Moziin Komiteedte duradkani.

a) Socaliis baiguulaltiin gol zorilgonuud, mal əskəbəri, kolkoosuudiigi emkidkelge ba aza akuin talaar bekizyylke jabadal, kabariin tarilga geke zerge tiişe komsomooliigi eris şuud niuuraarani kanduulka tukai çukala kemzeenyydiigi abka.

b) Komsomooliin emki baiguulgiin kədəlməriiigi cag yrgelze şalgaza baika ba komsomooliigi namaas udaridaka udaridalgiigi ojooroos oroi kyrtele çangadkaka.

c) Komsomool ba byke kədəlmərіçən, kamtiin azaltan zaluuçuudiin ulas təriin surguuliiigi (ilangajaa şine komsomoolçuudiigi komsomooldo bairaşuulka ba kymyyzyylke jabadaliigi) çukala bolgon ankarka.

ç) Mergelzeltei kaadranuudiigi zaluuçuudaas surgan kymyyzyylke kədəlməriiigi ərgədkən jabuulka.

d) Pioneeriin emki baiguulgiin kədəlmeridə bodoto tusalamza yzyylke jabadaliigi ba tyyniigi udaridaka udaridalgiigi namiin emki baiguulga ba mən komcomooliinçi zygees çangadkan jabuulka.

20. Imperalils ulasuudiin zygees zəbləltə oroniigi dobtolon oroko dain baildaanii ajuul ba ilangajaa Dorono orondo dain baildaanii ajuuliin bodoto deere tokiooldood baisaniigi karaadaa abalcıza, konfereençe bolbol əəriin oroniigi dainii dobtolgoos kamgaalka çadaliigi ton jikeer bekizyylke jabuulganuudiin sisteemenyydiigi bejelyylke jabadalda gol kyçee noçolkiigi Moziin Komiteedte dalagana. Namiin yyr ba komuniistanar byri, byke zəbləliin, aza akuin, koperatiiviin niitiin emki baiguulganuudiin dainii beledkeliigi darui şalgaka. Şeefiin kədəlməriiigi saizaruulka zamaar kədəlmərіçən, kamtiin azaltan ba azalçan olon təmənii ulaan ceregtei baiguulka kolboo kelkieegi albyke argaar saizaruulka ba Osoaviakiim, ROOKK ba oronoo kamgaalka jabadaliigi bekizyylkede tusalalcagça busad sain duranii emki baiguulganuudiin kədəlməriigi şinedken baiguulza, ərgədkən jabuulkiigi Moziin Komiteed ba aimagiin komiteeduudta duradkaka.

21. Pespyyblig dotorki kebleliin gazaruud ba kədəlmərіçən tariaaçan biçegçədiin kədəlgəənii əsəzə baisaniigi temdegleke, ene kədəlməriin çanariin kədələltiigi dutamag deere toolzo, konfereence bol soniu uudiigi namiin kədəlmərіçənii kaadranuudaar bekizyylke ba soninnudta beki sain kebleliin tulguuri olgoko jabadaluudta tuskai sanal tabiza, kebleliigi udaridaka namiin udaridalgiigi çangadkaka (ilangajaa doodo şatiin kebleliigi) soninuudiin bodoto kədəlmeridə gabşagaiçalga ba socaliis urildaanii meetodiigi ərgənəər nebteryylke zamaar kebleliin kədəlməriiigi koişodoo şinedken baiguulkiigi Moziin Komiteedte duradkaka. 1932 ondo byke aimaguud ba rajoonuudta kebleliin soninuudiigi bii bolgozo, tede soninuudiin zarim kubiigi buriaad kelen deere ba zyyn aimaguudiin soninuudiigi byrimesen latlin yseg deere keblekiin tukai kemzeenyydiigi abka.

22. Byke kolbootiin namiin 17 dugaar konfereenciin togtooluudiigi yndeselze BM Respyybligiin aradiin aza akuin kəgzəltiin kojordugaar tabanziliigi zokiooko jabadal bol aguu jike ulas təriin udka çanartai kereg mən geze toolzo, konfereencees Moziin Komiteedte duradkakani.

a) Respyybligiin yiledberiiin kyçenyydiigi şinzelen medeze, kereglеke jabadalda, kədəənii aza akui ba ilangajaa mal əskəbəriigi socaliis josoor şinedken baiguulkiin kəgzəltədə, yndesenii sojoliin baiguulaltiigi tyrgegkeke jabadalda kədəlmərіçənii aza amidaraliin baidaliigi saizaruulka keregte ton jikeken kurdabçaliigi barimtalza kojordugaar tabanzilnii tələbləlyydiigi tyrgen zokiooko jabadal dabyke çukala keregtei kyçenyydiigi elsyylen tataka.

b) Kojordugaar tabanziliin təsəb bolbol Zyyn Sibiiriin kizagaariin şine tabanziliin tələbləliigi karaada abalcuulan zokioogdozo, kədəlmərіçən ba kamtiin azaltan olon təmənii dunda tailbarilagdan kelcegdeke josotoi.

23. Moziin Komiteed ba respyybligiin emki baiguulganuudiin (ilangajaa, Gazar tariaalangiin aradiin komisariaad, Kolkoosiin kolboo, Aradiin gegeereliin komisariaad geke mete) alban gazaruudiin əder bykenii kədəlməriiin kurdan ba nigta bolzo çadaa ədii baisaniigi temdegleze, konfereence bol „şineer kədəlmərilkə ba şineer udaridaka“ gesen B K (b) Namiin Təb Komiteediin zaabarinuud ba nək. Staalinii zaabarinuudiigi yndese bolgozo, əəriingəə alban gazar ba respyybligiin emki baiguulganuudiin alban gazaruudiin kədəlməriigi tyrgen ba eris şuud şinedken baiguulkiigi Moziin Komiteedte duradkana.

Ton bogonikon bolzor do[t]liin tus salbarinuudiigi erkilke syyd ba kariuucalgata zaaba[ri] kədəlməriigi, namiin ba aza[akui] kədəlmərіçəniigi şenzelen [...] ba byridkeke jabadaliigi z[...] ilerkiilze, saizaruulan baigu[...] udaridaka kaadranuudiin cu[...] temecekiigi, caarsa biçelgen[...] ton əcəən boltolo kasaza, ty[...] əəriingəə alban gazariinçi b[...] respyybligiin emki baiguulgan[...] çi talaar yrgelzedee bejeeree [...] zaabarilka zaabari ba namiin t[...] luudiigi gyicedkeseniigi yneke[...] gaka şalgabariaar solikiigi kon[...] ce bol Moziin Komiteedte dura[...]

24. Tabanziliin təgəskəliin 4 [...] ziliin aguu jike aza akuin b[...] təriin zorilgonuudiigi byteem[...] geer şiidkeke jabadal, taba[...] dərbən zilde gyicedkeke jaba[...] ene zilde byrimesen gyicedke[...] kojordugaar tabanziiin byri y[...] jike zorilgonuudiigi dobtolon [...] kiigi baledkeke jabadaluud [...] gancala angiiin daisaniigi eserg[...] namiin gol şugam ba Leeninii [...] senii bodolgiin tələə, odoo yji[...] ajuul bolko baruunii oportu[...] kubiskalda esergyy trockiismiin [...] talganuud, „zyynii“ alas karai[...] badal, əməki liberaliisma ba b[...] əngə byriin oportuniismiigi a[...] dagaldaka jabadaluudtai byri y[...] cukarilta ygii ba kair nair yg[...] kojor tiişee temeceke teme[...] delgeryylen jabuulkiigi yndese[...] gozo, bejelyylegdeze bolno [...] konfereence togtoobo. Ynd[...] asuudaliin kelberelde odoo yji[...] ajuul bolko jike orosiin şovin[...] panmongoliisma ba nutagiin y[...] barimtalka jabadal bolon ted[...] ajadan dagaldaka jabadaluudta[...] meceke temecel bolbol negen[...] nuuta dotor cularuulagdaka [...] karin ali bolkoor ulam çangadk[...] ka josotoi.

Prolitaariin əəriigəə şyymzelel [...] zelke namiin dotorki demokraad[...] caaşani delgeryylen jabuulka, [...] təmənii socaliis urildaa ba gab[...] çalgiigi caaşani delgeryylen de[...] ke jabadaliigi yndese bolgozo, [...] liis baiguulaltiin byke kesegy[...] kədəlmeridə bolşoviig kurdab[...] ərniyylke jabadaliigi yndese bol[...] byke froontoor dobtolko so[...] dobtolgiigi cag yrgelze ba ky[...] geer jabuulza, moziin namiin [...] baiguulga bolbol olon təm[...] kamta, olon təməniigi tyryylen [...] za tabanziliigi dərbən zilde g[...] keke jabadaliigi ene zilde beje[...] çadaka ba bejelyylke josotoi[...]

Nək. Staalin tyryytei, B K (b) [...] miin Leeninii Təb Komiteedii[...] ron, B K (b) Namiin Kizag[...] Komiteed ba Moziin Komite[...] toiron byri ebteigeer emkiden, n[...] gol şugamiin tug doro jabaza [...] liismiigi ilalta jiketeigeer baig[...] jabadaliigi byri eris şuudaar b[...] kemzeteigeer yrgelzelkiigi kon[...] ce bolbol byke namiin emki ba[...] ga, kədəlmərіçən kamtiin azal[...] respyybligiin byke azalçaniigi [...]

Tipograafi bol nək. Staalinii 6 zaabariin e[...] baidaliin yndeseer kədəlmərijəə jabuulka

B-M. ulasiin kebleliin keregiigi erkilke gazar (tipograafi) bol 1931 ondo jikeken osoldol tasaldaluudtai garasan baina.

Gadna mənəəçi yjede nək. Staalinii 6 zaabariigi azal kereg deereni gyicedkeze „şineer kədəlmərilekə ba şineer kətəlbərilekə“ gesen loozoniigi bodoto kereg deereni bejelyylen uruulza çadaadii baina. Gebel: mənəə boltolo kelceete azalda oroko jabadal ton sula ba bykii tipograafi dotor 5 ceeke (tasag) bəgəəd, edeni bygede kelceete azalda orozo çadaadii, karin tipograafi dotoroo gancakan azakuin toocoonii brigaada bainam.

Enyyn tukai namiin ba yiledberiçenii ebleliin sanal bodoloo tabina ygii.

Yiledberidee şine kədəlmərіçədiigi elsyylze, kaadra beledkeke jabadal ton sula baina. Kədəlmərіçədiigi ababaçi baira baidal ba busa tedken kangaka jabadalaar muu kangadag baisanaas kədəlmərіçədəəs zugadaka jabadal garadag baina. Janvaari negenees koişo kebleke ceekede 4—5 kədəlmərіçəd oroboçi gedergəə garasan baina. Buriaadiin yseg kolboko ceekees mən 4—5 kyn garaba.

Zarim kədəlmərіçədni amaraltadabol zoi.

garaad jiredeg ygii ba jirebeçi[...] zoroos jikedee kozomdozo ji[...] baina. Zişeelebel Agiin aimagiin G. Z. Gonşogiin gegçe bol [...] sariin amaralta abça fivraali sa[...] garasanaa mənəə boltolo jiree[...] baina. Basa Selengiin aimagiin [...] giin somonii P. Balzanimiin g[...] maarta sarada zugadaza oçoson[...]

Ene metiin jabadaluud ali [...] baina. Socmərіicəə cokidosto g[...] gaiçalganuud ton sula erkile[...] bəgəəd byke kədəlmərіçədiin [...] udaarniguud bolzo çadaadii bai[...]

Mən teeknigi şudalka jabada[...] sula ba enyynii tukaida kənçi [...] laa tabidag ygii, ilangajaa kəd[...] çənii baira baidal ba idee ko[...] saizaruulka jabadal tuiliin muu [...] de alduu ygii azai.

Juunaas çukala, gabşagaiçu[...] baira baidal ba tedken kangaka[...] dal saizaruulagdana ygii [...] endyygyi boi.

Iimede dutuu dundanuudaa [...] daruidani daiçalakii josoor usa[...] ton çukala bəgəəd, nam ba eb[...] emkinyydiin kətəlbəriiigi çangad[...] nək. Staalinii 6 zyiliin zaab[...] bodoto kereg deereni bejel[...] kycendeni oruulka tuiliin ç[...]

Beke guursa[...]

soveediin naimaa delgeryylke.

Kopiraaciigi kəlmərIçənii kangaka daiçalkii gazar bolgoko

[N]amiin Moziin 9 dygeer konfereen- bol, əəriingəə togtool dotor ed [ker]eglegçediin kaperaaciin ba niitiin [ni]liin kədəlməri tuşaa odoo yje [...]el Buriaad ulasiin ed kereglegçediin koperaaca bolbol, BK(b) na[mii]n TK iin mai sariin kandaka bi[...]eer tabigdasan byke zorilgonuudiigi daraadaki namiin zaabarinuudiigi [...]arçi talaaraa gyicedkeke jabada[l]i kangaza çadana ygii... gesen [bol]şoviigiin cennelte əgəsən baina, Mən koperaaca naimaanii salabari[n]udaar, naimaaça- neempanii ənər [...]ən koirog, ba ed kereglegçed tukai [...]alaa tabika ygii uçar bolood [...] baraanii yniigi nemeze, enyyn [...]yndeerees san zasiin berkeşee[...]diigi yzyyldeg baraanii daralga [...]tiin uçaruud usadkagdaa ədii [bai]na."

Koliin aimaguudiin ulas təriin ba [aza] akuin tusakai zyiliigi bolon arad [...]nii tusakai gryypiin ereltiigi ka[...]ndaa abça byridken ygiigeer, ba[...]gi joso barimtalan kubaadag uçar [...] bəgəəd mən basa kətəlbərilekə [...]artai aza yiledberiiin ba şine [zo]rilganuudiin gabşagai çuudiigi sai[zaruul]ar kangakiin byridkeliigi karaandaa [...]an ygii baidag uçar baina., geze [...]ndeglen olson baika jum.

TK AZK ba ceentersojuuziin main[...]ndaka biçeg garsanaas koişo zil [...]kuu bolson bəgəəd, mən enyynii [...]raa nam ba zasagiin gazariin ke[...]e dakin sanuulga tabisaar baitar [B]uriaad Mongoliin ed kereglegçediin [k]operaaca bolbol, ed kereglegçediin [k]operaaciin aça tusiigi ukasan ygiin [...]ltagaanaar ba namiin zaabariiigi [o]portuniis josoor toongyi baiza bai[...]an odoo yje kyrtele əəriingəə kədəl[m]əriiigi şinedken tabiza çadasan [y]gii ba iimees Namiin Moziin 9-dy[g]eer konfereence bolbol bolşoviigiin [er]es josoor əəriingəə togtool dotor [...]aaşadaa jabuulka kədəlmərini tob [...]dorkoigoor zaabarilasan baina.

Ene togtooloos ed kereglegçediin [k]operaaciin kamag salbarinuud kamag [k]operaaciin kədəlməriçəd, kamag so[v]eediin olon niitenyyd tukai byridkel[...]ilze, ed kereglegçediin koperaaciin [b]yke kədəlməriiigi şinedkekiin koi[...]oos şuud oroko josotoi.

Ene ədəriin çukala zorilgo gekede: [s]oveediin naimaagi delgeryylke zo[r]ilgiigi byke azalçan aradiin zorilgo bolgoko, edeneriin sana! zorilgiigi daiçalkii josoor emkidkez, edeneriigi ed kereglegçediin koperaaciin kamag kədəlməriiigi şinedkeke kədəlməridə [...]edebkiteigeer kanduulka josotoi

Mən basa niitiin şalgaltiin ba tuslamziin brigaadiin ədər byriiin bodoto kədəlməriiigi delgeryylze, ed kereglegçediin kopiraaciin kədəlməritə, olon niitiin şalgaltiigi saizaruulka kereg baina.

Ed kereglegçediin kopiraaciin kədəlməriiin dyrşelees naimaaça - neepnaanii ənəriigi eris ceberleze joso barimtalan tegşedkebereer baraagaa kubaaka jabadaliigi usadkaza, tuskai aimag rajoonguudiigi ilgabarilan kangaka zamda oroko ba ene tere rajoonuudiin ulas təriin ba aza akuin tuskai baidaliigi juu arad zonii tuskai kesegiin ereltiin byridkelyyd deerees kubaaka kədəlməridə oroko baina.

Aza yiledberiiin təsəbiigi gyicedkesen kolkoosuud ba yiledberiiin gabşagai kədəlməriçən kolkoosçoniigi cag darui ekin tyryyşeer sainaar kangaka kədəlməriiigi ereseer jabuulka,

Tedken kangaka jabadaliigi socaliis baiguulaltiin erkete əgçə enyyniigi azal yiledberiiin ba kolkoosuudiin yiledberi sangiin təsəbiigi gyicedkeke jabadalda tusalakaar tabika keregtei.

Soveediin naimaa bolbol naimaanii salbainuudiigi jikeer delgeryylsenii yndeseer kəgzəkə aad naimaanii salabariiigi baiguulka kədəlməri ton udaanaar jabaza ba zarimdaa arga ygii esergyy jabadaltai uçardag baina Odoo baigaa salbarinuud bolbol ynivirsaliisamaar əbçəlsən mete baidag ba enyyn deerees ed abagçadiin orto eelzee usadkagdaa ədii baidag bəgəəd ene bygede soveediin naimaanii janzada esergyy baidagni ilete bize. Iimees dətiin cagta erke bişe naimaanii salbarinuudiigi delgeryylke keregtei ba anka tyryyn sovkoos MTS MCS g. m. kətəlbərilekə çanartai baiguulaltanuudiigi kangaka keregtei.

Mən enyynçelen ed kereglegçediin kopiraaca bol, soveediin bazaariigi delgeryylkiin tula idebkiteigeer oroldoko bəgəəd, soveediin naimaagi saizaruulkiin negen çukali meeted bolko naimaanii salbariigi neeeltiin zəəri bedreze baiza soveediin bazaar deere bii bolgood tasaralta ygiigeer kangaka baina.

Zariin taladıa (M. Şiber) soveediin ynenii bodolgiigi zibkairuulza neme̊ke jabadal yzegdene. Ene korotoi zyiletei erke bişe eres tenecəke keregtei ba zenetenii kuuliiin kariuucalgada abaka keregtei.

Soveediin naimaagi tuskai məngən zəərinii tulguuri ygiigeer delgeryylke arga ygii bəgəəd ene yjede bolbol ene tere rajooniigi gyiced təgəs kangaka jabadal bolbol, baraa zəəkə təsəbəəs bolko bişe, karin belen baisan məngənəəs bolko jum şuu iime baisan tula mən məngən zəəri cugluulka kədəlməriiin byteece gyicedkelees bolno. Iime deerees pai cugluulka jabadaliigi şine ilgabaritai painii yndeseer jikedkeke zorilgo ba urda urdiin əri metiigi usadkaka avaansa, vklaad metiin tələbəriigi jikeer cugluulka kədəlməri bolon gargaşiigi kasaka baraanii ergilte dotorki zəəriiigi gyicedeer kereglekeg. m. jabuulga bolbol ene ədər şiidkekii çanartai jabuulganuud mən baina şuu.

Bodoto josonii aza akuin toocoo ygiigeer koperaaciin salbari tooson jaazaçi bain yretei kədəlməri jabuulka ygii boi socaliis nəəciin zorilgiigi gyicedkeze çadaka ygii ba enyyn tukai Namiin Moziin konfereenciin zaabari gyicedkegdee ədii baina. Byke koperaaciin ba niitiin kooliin emki salbari byride aza akuin toocoogi jabuulza enyynii yndeseer ede baiguultiin garzatai baidagiigi usadkaka.

Kotiin şadarki azaliigi ba gakai tezeeke bolon bişe daasan beledkel kiike keregyydte kopiraacaas jamarça sanalaa tabisan ygii bəgəəd ene bolbol kədəlməriçəniigi kangaka ba soveediin naimaagi delgeryylke keregte arga ygii jike çanartai kereg mən baina. Oportuniis josoor zəndəə byteke jabadalda naidaka zyiliigi eres usadkaza bolşoviig teempede şinedken orozo təsəbəə gyicedkeke jabadaliigi kangaka keregtei.

Mal azaliigi saizaruulka aguu jike zorilgo ba malaa koroozo korto sedkeleer kiudaka jabadaltai eres temeceke zorilgo bolon mən basa bolşoviigiin 3 dugaar tarilga əngərgəkə zorilgi bolbol soveediin naimaagi saizaruulka delgeryylke zorilgotoi çukala kolbootoi baika. Ed kereglegçediin koperaaca bolbol əəriingəə kədəlməriiigi socaliis mal azaliin kəgzəltədiigi ba kabariin tarilgiin kampaaniiin byteeceteigeer əngərəkə jabadalda tusalakaar tabika josotoi.

Nəkər Staalinii tyykete 6 zaabariiigi gyiced bejelyylen gyicedkekiin yndeseer ba namiin zinkini şugamiigi şuud jabuulza ed kereglegçediin koperaaciin kədəlməriiin dyrşelees baruunii ba „zyynii" oportuniismiigi ereseer kəəzə mən tyyntei ajadan dagaldagçadiigi eris cokizo Buriaad ulasiin od kereglegçediin koperaaca bolbol nam ba zasagiin zygees tabigdasan zorilgiigi 100 kubi gyicedkekeer kangaza byke foroontodo „socaliis dobtolgiigi jabuulza baigaa kədəlməriçəniigi kangaka daiçalkii gazar" bolzo kubilaka josotoi. **Ikieenov**

Japoondo ediin zasagiin kriizes ulam gynzegiireze baina

Ene 1932 onii 1 kvaartalda Japoonii byke aradiin azakuin ediin zasagiin kriizes ulam jikeer gynzegiireze baisaniini Jadoon—Kitadiin koorondoki arcaldaanii jikeken kurcadasanaar ilerçe garana.

Ene kvaartal dotoroo ceregiin gargaşa 63 milioon kyrtel əsəzə, enyynees gadana biydzeed (orolgo zaralga) jikeken dutamag bolzo, 1931 oniii Dikaabri 31-de urislamzaar dyyrgegdedeg jabadalni 140 milioon kyrçei. Ulasiin urislamza 6290 milioon bolko ba tyyn dotoroo, dotoodiin urislamza 1500 milioon bolbo. Japoonii kapitaliistanuud syyliin 2 sata kagasta 1300 milioonii gadaadiin—ynete caarsa beledken ababa. Tyynçelen gadaadiin ba dotoodiin naimaanii zogsozo baisan deerees urislamzaa imagta infliaasaar somolkoos bişe arga ygii bolbo. Baankada məngə kaaka jabadal Fivraali sarada 37 milioon dooşoo oroson ba nege zilde 373 milioon dooşoo o-roson baina. Mən Maarta sarada baankada məngə kaaka jabadal ulam dooşoo unaka jabadal yrgelzelseer baina Gadagşa gargadag baraani 31 onii Dikaabri sariinkiaas 1932 onii Janvaari sarada 20% dooşoo unasan ba Fivraali sarada 40% dooşoo orobo. Basa tyykei ediin talaar jikeken tygşyyril bolzo baina. Gadaadiin naimaanii balaansiin byridkeleer Martiin 20 do 140 milioon bolson ba əngərsən zilde 30 milioon baisan azai. Syyliin yjede byke naimaanii gazaruudiin baraanii gyicegyi jabadal ulam jikedeze, Fivraaliiin syylde byke sklaaduudtani kamta 27,551 mingan meeste eldeb janziin baraa baiba, tyyniiyne 482 milioonii bolko ba ene bol, nege sarada 1292 meeste baraa ylesen juu 31 milioonii bolko juma.

Enyyntei kamta Japoonii bykii yiledberiiin oronuud cəərçə, zişeelebel, ed bəs kiideg faabrigiin ezen Gymma gegçe Maartiin 15-da faabrigaa 2 doloon konogiin bolzoroor kaakaba bi geze sonoskol gargaba, Minodo keden faabriguud tuskai bolzor ygiigeer kaagdasan ba Totoonido keden zavooduud Maarta 25 kyrtel kaagdasan baina. Ioto bol yiledberiee Martiin 15-as kagasiini kasaba. Associaaca Tatebaajas bol, kədəlməriçənii kələsiigi 30% dooşoni oruulba. Gadana narin bəs torgo geke metiigi gadagşa gargaka jabadal Janvaari sarada 40 mingan tiyg kyrtel korocon ba Maarta sarada torgo yiledberiiin 60 gazaruud kaagdaba. Təmor zamiin olzo biydzeediin ziliin ekilsenees odoo Maarta 15 kyrtel 394 milioon bolson ba ene bolbol, nege zilde 21 milioon koroson baina. Enyynçelen gazar tariaalangiin talaar jikeken krizestei bolzoi. Ene bykii barimtanuud bolbol imagta tus ulasiin azakuin byke salbarinuudta ediin zasagiin Kriizesiin ulam gynzegei daamaigaar jikedeze baisanii gerçe bolno.

Təbiin sonin.

Şine tomololgonuud.

SSSR-iin Aradiin komisaarnariin zəbləl bol nək. J. S. Zaajiceviigi SSSR-iin kəngən yiledberiiin aradiin komisariaadiin kolleegiin geşyyn bolgon tomilzoi.

R,S.FS.,R-iin ediin zasagiin zəbləliin togtooloor, R.S.F.S.R. iin AKZ-iin ba mən ediin zasagiin zəbləliin tyryylegçiin orlogço nək. T.R. Riiskyyloviigi, RSFSR-iin ediin zasagiin zəbləliin dergedeki gar yiledberiiin korşoonii komiteediin tyryylegçe bolgobo.

Yndesen sojoliin baiguulaltiin zagsa

Osoaviakiimiin zebleliin 3 duugaar pleenym neegdbe

Moskvaa, 4 (T). Maartiin 31 eder osoaviakiimiin teb zebleliin 3 dugaar delger pleenym neegdebe. Pleenymiin kyndete priziidiymde n. n. Rydzytaag, Kiirov, Poostiişev, Teeliman, Şveernig Koosorev ba Bliuker gegçed songogdozoi. Nek. Staalin. SSSR-iin aradiin komisaaruudiin zebleliin tyryy n. Moolotov, Ulaan cereg, Byke ceregiin aradiin komisaar nek. Boroşiilov ba SSSR-iin Teb Gyicedkeke zebleliin tyryylegçe nek. Kaliinin gegçedte pleenymees bajariin biçegyydees ilgegdesen baina.

Osoaviakiiim bol syyliin zilde 12 milijoon geşyydtei kyçete emki baiguulsa bolon esebe geze osoaviakiimiin zebleliin iledkelde temdegdebe. Ene aguu jike ulas teriin udka çanartai too bol kedelmeriçen ba kamtiin azalta olon temenii orono kamgaalka jabadalda idebkitei tusalalcaka zydkemzetei baisaniigi gereçelne. Osoaviakiimiin ceregiin kedelmeri bol nileed debşeze, buudalganii kereg agaar zain ajuulaas kamgaalka jabadalda suragçad geke zergenyyd maşa olon bolzoi. Gebeçi osoaviakiimiin ene byke gyicedkelyydeni dutamag baina. Nek Staalinii 6 zaabariigi yndese bolgozo osoaviakiimiin byke kedelmeriigi ojocorcosoni oroi kyrtele eris şuud şinedken baiguulka çukala geze iledkel dotor temdeglegdebe. Oronoo kamgaalka kereg ba ulaan ceregte tusalalcaka jabadalda gol sanalaa tabiza, komsomooliin ceregiin beledkel, agaar zain ajuulaas kamgaalka jabadal ba kiimi ba aviaaniin kedelmeriigi kyçezyylen çangadkaka ton çukala. Yndesen gazar bolko osoaviakiimiin yyr bolbol sanal bodoliin tebte tabigdaka josotoi.

Kojor kelen deere kereg ketelek oportuniisam gargagçadiigi eris coki

Oros buriaad kolimog zontoi ba olonki buriaad zontoi aimaguudta kojor kelen deere keregiin ketelberiigi erkebişe oruulka josotoi gesen togtool zaabarinuud namiin T. K. ba moziin komiteed bolon zasagiin zygees keden udaa garsan baikiin gadana, B K (b) Namiin B M moziin 9 dygeer konfereence bol ene zyiliigi ton jike çukalaçalza, tebiin ba aimagiin emkinyydiigi ujalgalsan baina.

Ene togtooluud bolbol erke bişe gyicedkegdeke josotoi. Kerbee gyicedkedeg ygii gederge tatadag gazaruudiin baibal namiin ali bykii togtooluudiin gyicedkeliigi kangaza çadadag ygii oportuniis etegeed men geze taniza temeceke josotoi. Namiin togtooliigi gyicedkeke ygii jabadal bolbol ynendee esergyycesen kereg men.

Neker Jirbaanovaas 9 dygeer konfereence deere: „şine ysegte surka ba şine yseg biçegiigi kereğleke, kojor kelen deere kereg ketelke jabadalda, ilangajaa dooroos jike kyceteigeer yyskeze. eriltę tabiuulka josotoi“ gesen baina. Ene bol ton zyitei ba odoo dooroosçi nileed erilte gardag bolson baikada, zarim aimagiin ba tebiin zurgaanuudta şurgasan orosiin deerenkii şoviniis ba buriaadiin yndese barimtalka jabadaltanii neleen korlon saatuulza baina.

Somonii zebleleos juu kolkoosoos şine latiin ysegeer biçesen caarsanii kylieegdekede zarim aimagiin zurgaanuud jamarç kariuu eke ygii, kajaza orkidog baina. Enyynii şaltagaan juub gekede buriaadaar biçesen zyilde dura ygii şoviniistanar ba şine ysegeer biçesen zyilde dura ygii buriaadiin yndese barimtalagçadiin ali negenii aaşa men gebel zokino.

Menee kyrtel zarim buriaad aimaguudiin zurgaanuud kojor kelen deere kereg ketelke jabadaliigi kangaa edii suuza baina. Ylgerleed ababal: Selengiin aimag bolbol diilenki buriaad zontoi, (buriaad somonuud—15, oros—5) olonki alban kaagçadani buriaad kele biçed medeke, keregiin ketelberiigi kojor kelen deere oruulka gyiced erke baidaltai aimag bolboç, jike teleb orosoor keregee jabuuldag baina.

Selengiin aimagiin buriaad somonii zeblelyydte aimagiin zurgaanuudaas buriaadiin şine biçeg deere kylieegdesen zaabari biçeg geze negeç oldoko ygii baina. Gadna jireke ziliin negedkemel naloogiin telberiin kuudasiigi gancakan oros kelen deere zokiooko geze A G K zakisan baina. Tere mete byke niitiin çanartai biçeg zakiaanuudiigi orosoor biçedeg azai.

Ene juu ileryylneb gekede, Selengiin aimagiin udaridagçad bolbol kojor kelen deere keregiin ketelberi jabuulka gesen nam ba zasagiin togtooluudiigi gyicedkeke dura ygii, alban gazaruudtani şoviniistanar ba nacanaliistanar şurgasan, tedenii erke neleende udaridagçadani oroson baina geze ileryylne.

Uçar iime deerees, zokiko ruud ankarça, Selengiin ai[…] zurgaanuudiin kojor kelen […] kereg ketelke beledkel jabu[…] darui şalgan yzeze, zokiko k[…] abaad bişe bişe aimaguudta s[…] bolgoko zailaşa ygii baina. Na[…] zasagiin togtooluudiigi gyice[…] ygii oportuniisteneriigi çanga […] surgaka keregtei azai.

Nutagiin brigaada.

DEEDE YDIIN Sonin syilyyd

Aradiin komisaarnariin zeblelde

Buriaad—Mongol ulasiin soveeduudiin 5 dugaar kuraliin neremzete damzaltiin ulaan tugiigi Bookonii aimagiin „Ulaan gotol“ komuunada olgoson baigaad, tere „Ulaan gotol“ komuuna bolbol, kuraliin emenees daalgasan naidabarinuudiigi dyyrgeze çadaa ygii, kelceete azal, azal kedelmeriiin emkidkeliin bejelyylen jabuulza çadaa ygii, azakui ba emkidkeliin talaar bekizeke jabadaliigi bejelyylze çadasan ygii ilme uçaraas Gyicedkeke teb komiteed bol deere durasagdasan damzaltiingaa tugiigi gederge bucaan abça, ynekeere azaliin emkidkelge ba kelceete azaliigi bejelyylen jabuulza, nam ba zasagiin zaabari togtooluudiigi cag tukaidani azal kereg deere bejelyylen gyicedkeze çadasen Selengiin aimagiin Orongiin somonii „Olzon—Tujaa“ geze kedee azaliin arteelda olgoko bolzoi.

Tns damzaltiin ulaan tugiigi „Olzon — tujaa“ arteelda olgokiin tula B M A S S R-iin G T K-iin priizidiyymiin geşyyn nek. Kiiron ba B.M Kolkoos—sojuuziin tyryylegçe nek. Koriuugin gegçed baigça Apreeliiin 1-nii eder n ordozoi.

Agiin amagta soveeduudiin kedelmeriigi şinedken baiguulkiin tula G T K-iin zaabariça nek. Buruujiv tyryytei kamta 7 kyn nege brigaad bolon gargagdaba.

Togtooloo gyicedkeke ygii jabadaltai temcekee

Alair. Kyiten somonii „komsomooliin“ neremzate arteeliin yrgen kuralaar maliin dulaan baira barika geze 1928 ondo togtooson aad odoo kyrtel byteesen ygiigees gadana. Majina zebsegeni sarai ygii casan deere kebteze baina,

Ezen ygii jabadal gedeg odoo ene bolko tula koinogşodoo iime buzagai jabdaliigi dabtaza bolko ygii ba deedeki uçarta kemzee barika.

Naran kyce

SYYLIIN MEDEE

1932 on'i ijuuniir 15-da BLKSM-iin Byke[…] bootiin doloodugaar konfereence zarlagd[…]

Moskvaa, 4 (T). 1932 onii ijyyniiin 15-nii eder BLKSM-iin bykeiikolbootiin doloodugaar konfereence bolno geze BLKSM-iin Teb Komiteed medeecene Konfereencede zebleke zyilyyd:

1. Tabanziliin tegeskeliin deibedygeer zil ba komsomooliin sajadaa gyicedkeke zorilgonuud (gabşagaiçalga, socaliis urildaa geke mete).
2. Komsomool ba pioneeriin emkibaiguulgiin eselte, komsomoo[…] pioneeruudiin dunda jabuulka teriin kymyyzeliin kedelmeriiin[…] dal zerge.

BLKSM-iin moziin ba kizaga[…] konfereencenyyd bolbol 1932 ijyyniiin 1 ees 15 kyrtele enge[…] deke josotoi.

BLKSM-iin TK sekretaar Saltaa[…]

BIÇEGÇEDIIN BIÇEGEE

Angiin daisanii koroto aaşiigi buta coki[…]

KORI. Deede Kudanii somonii ariin narsanii toozodo urdiin nojon bata Zamsaranii şurgan orcod, eldeb koroto nomlol tabisan ba tus tooziigi unagalkin tuilda kyrgeseniilerçe, toozoos keegdesen aad somon dotoroo jabaza bykii jabuulgiigi dyyrg[…] kees arcaza „ebegen nasan, ebe[…] geke mete şaltagaan dursaza dy[…] baikani somzebleliini kemzee […] abal ygii guibaldaza baina. […] kemzee abka.

Vladi[…]

Koirog jaradalta namiin yyriin dargiigi yzej[…]

SELENGE. Orongiin namiin yyriin darga neker Zamsaranii gedeg bol namiin gegeerel tukai kaikaramzaa tabidag ygii.

Zyyn bejiin ba Deede orongiin namiin surguulinuudiin 20 şakam kodogto kaagdaza baikada kemzee a[…] ygii tasalduulagça oportuniistan[…] tai ajadan dagaldaza laglain noir baiba, zokiko gazaraas kemzee ab[…]

Guursa.

Darui ceberleke josotoi

Kori. Dund—kudanii „Ulaan odon“ geze toozodo erke ygii lama jabasan Şoinpol Menkiin gegçe, eeriingee dyy terel bolko Bazar Menkiin niucargaar koigoocozo şurgan orcod baina, kamn Şoinpol gegçe „bi erke ygii kyn“ geze kedelmeri kiike amar kebtene.

Tus somonii zeblel, nam komsomooliin emkinyyd juu karaza bai Şoinpol lamiigi darui ceberle[…] josotoi.

Odon.

Sonini erkilegçe C. Dondobiin.

В.-Удинск, тип. БГИ зак. № 989 Бурлит № 444. Тираж 4000